

TORNAI JÓZSEF

A népdalok Tornaija

*A népdalok Tornaija
azt kérdezi, kinek van igaza:*

*annak, aki jól megtanul
sok nyelvet és már nem tud magyarul?*

*Vagy annak, aki azt hiszi,
hogy mivel magyarok voltak a dédszülei, nagyszülei,*

*neki is magyarul kell védenie eszét, megszólalnia,
másként nem lehetne a népdalok Tornaija,*

*nem hallhatná meg, hogy csuklójában az ér
a többi Énekes Istvánhoz is beszél?*

*Ezért nem kell szégyenkeznie,
ha néha megdobban modernül a szíve.*

*Mert ez a gépek közé dobott nomád
törzs még mindig itt követi a szarvas párzó-szagát,*

*még most is föleszmél a fagyos síkságra millió fia,
nem csak a népdalok Tornaija.*

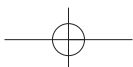
*Tedd meg, amit tenned kell, barátom,
boldog erőt véve az átkon,*

*mert van egy anyád, ez a ritkán-baza föld,
hol a halál vár, nem leszel üdvözült.*

*Mi lesz veled, ha már
nem a lázadás veszít el, a régi muszáj,*

*ha már nem tudod, mit kell válaszolni, ha
megkérdezi a népdalok Tornaija:*

*hova lett sok kislányod, kisfiad, egész
családfákat dönt ki az újfajta vész,*

[*Tornai József versei*]

*mibe fogódzol, ha nem az egykori láng
szül újra meg újra, nem a gyönyörű vád,*

*hogy bennszülött vagy itt, és bárhol is,
sátrat akár a felbőkarcolók között feszíts,*

*túl rossz a kiejtésed, a francia, az amerikai
és düböd fortyanása most is Uralon tuli,*

*s ha hazajössz, feleséged, unokád
még táltosnak nevezi Bartókot, Kodályt,*

*Szabó Lőrincet olvassa és József Attila
utolsó verse szájában az ima.*

*Mert ennyink van: te vagy az a rab,
ki csak otthona bilincseitől lehet szabadabb.*

*Vonyíts, magyar kutya! Cibálja a szél
a bundád, míg a lábad alá terül a fenyér*

*a Dunánál. És a Tisza, a Maros
elbagyhat, te maradsz százszoros*

*örököse az időnek: vidd, vidd a hátadon
az örületig: ezt akarom.*

*Ha megmaradunk, azért is köszönet
a pentaton minden lombjának, tüskéinek,*

*ha nem... De ma még
ne locsold disznóvérrel a kétségbeesés fétisét.*

*Volt Emesénk, aki a Turullal álmodott valaha?
Ezt kérdezi a népdalok Tornaija.*

A Vörös Gyík

*Kék halál, hideg halál. Két
tüzet is raktunk egy kunbalom
akácósában, éjfélől vártunk
a pillanatig, mikor a Vörös Gyík*

*Üvöltöttünk és énekeltünk
födetlen, bozontos fővel,
ahogy egykor őseink az idő
markában, mi történelmi árvák, elveszettek:*

*a síkság aljára folsurran.
Akkor egymásba kapaszkodva
üvöltöttünk, mi sovány fiúk,
arcunkon az áldozás vérével.*

*„Ah, hol vagy, magyarok
tündöklő csillaga,
ki voltál valaha
országunk istápjja?”*

*Hol vagy, István király?
Téged magyar kíván,
gyászos öltözetben
teelőtted sírván.”*

Ezer évek sugalma

*Amikor megalok,
sírjatok, népdalok,*

*mondjatok muzsikát,
mit egy életen át*

*pirosan daloltam
félíg élve-boltan.*

*Akkor gyűlt vér szívemben,
ha tékozolni mertem,*

*ezer évek sugalmát
szétoosztanom lobogvást*

*mindenkinek, ki ballja,
hogy sír földünk alatta.*

[*Tornai József versei*]

A föld alatt

*A föld alatt majd „nem tudhatom”,
mi lett Magyarországgal, hol sejtjeim
megnőttek és elfogytak?*

*Széttaposták vetését
a szomszédok? Vagy virágzik
tovább azóta is, hogy lementem
önmagamba álmodni soká, míg
víz ámul, hal csörög és a föld
a Nagy Medve hugával táncol?*

Bárka

TÖRNAIJÓZSEF (1927) Budapesten élő költő, író, műfordító. A *Hitel* főmunkatársa. Legutóbbi kötete: *A második eljövétel*. Műfordítások a világ költészetéből (2010).